

Lesbrief 35 - De contemplatie van de natuur en stil gebed

Jaar 2

Kim Nataraja

Evagrius' ideeën over de benadering van God door middel van de Schrift, de natuur en het zuivere gebed vormden het fundamentele idee van de Woestijnvaders en –moeders: "Eén van de wijze mannen in die tijd ging de heilige Antonius opzoeken en vroeg hem 'Vader, hoe kan je gelukkig zijn als de troost die boeken kunnen geven, je ontnomen wordt?' Antonius antwoordde: 'Mijn filosoferende vriend, mijn boek bestaat uit de natuur van de schepselen en dit boek zie ik altijd voor me als ik het woord van God wil lezen'.

In het Keltische Christendom vinden wij hetzelfde idee terug: "Door middel van de Geschriften en de soorten schepselen wordt het eeuwige licht onthuld" (Johannes Scotus Eriugena, 9e eeuw). Het is een menselijke ervaring die niet gebonden is aan tijd en plaats. De contemplatie van de natuur helpt ons om onze gedachten en voorstellingen, die de Goddelijke Aanwezigheid kunnen verhullen, los te laten. Ik ben er zeker van dat velen van jullie die deze 'Lesbrieven' lezen, een gelijksoortige ervaring hebben gehad van het wegvallen van grenzen, een gevoel van onderlinge verbondenheid, een gevoel van verwondering en ontzag, een gevoel van "er is meer", bij het zien van de schoonheid van de natuur, de schoonheid van een zonsondergang.

Diezelfde ervaring wordt ook verkregen door stil gebed, waar vele vormen van gebed heenleiden. Maar voor mij geldt dit met name bij de meditatie. De sleutel hiertoe ligt in het loslaten van gedachten en voorstellingen, zelfs van God: "Wanneer je bidt, stel je dan de Godheid niet voor als een beeld dat binnenin jezelf is gevormd. Vermijd ook dat je geest een beeld ingeprent krijgt met een bepaalde kenmerkende vorm, maar beweeg je liever – onafhankelijk van alle materie – dichter naar het immateriële Wezen toe en je zult begrip verwerven". Dit geleidelijke zich ontdoen van alle voorstellingen en vormen van het zelf en van God zal het rechtstreekse contact met de vormeloze Goddelijke Realiteit mogelijk maken.

Evagrius' twee stadia van de spirituele reis, de 'praxis' en de 'theoria' - het gebed -, het zuiveren van de beweegredenen van het ego en contemplatie, gaan hand in hand. We spreken hier niet over een lineair proces; het is geen kwestie van eerst geheeld worden voordat contemplatie plaats vindt. Het is een proces van niveaus van bewustzijn die elkaar soms overlappen en die zich soms verdiepen. Feitelijk, zoals we al in andere 'Lesbrieven' hebben gelezen, wordt het begin van de reis vaak veroorzaakt door een plotseling diep niveau van bewustzijn, een 'metanoia', een

keerpunt, een nieuwe manier van de werkelijkheid bekijken. We moeten ons niet verbeelden dat het alleen onze inspanning is die ons in de Aanwezigheid brengt, want genade speelt een even belangrijk rol, zoals Evagrius uitlegt:

"De Heilige Geest heeft mededogen met onze zwakheid en, hoewel wij onzuiver zijn, komt Hij ons vaak bezoeken. Indien Hij zou bemerken dan onze geest tot Hem bidt uit liefde voor de waarheid, dan daalt Hij neer op onze geest en verdrijft het hele legioen van gedachten en redeneringen dat ons belaagt.. En ook Hij dringt dan bij de geest aan op het werk van het spirituele gebed".

Wij hoeven niet volmaakt te zijn aan het begin van onze pelgrimsreis naar ons ware Zelf en de inwendige Christus. Het enige wat we moeten doen is trouw volharden op onze gebedsreis en open te staan voor verandering. Laat de angst los, opdat de liefde die plaats kan innemen.